

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΧΑΡ.ΤΡΙΚΟΥΠΗ 37
10680 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. (210)3665414-5
FAX: (210)3665420

e-mail : pressoffice@pasok.gr

Αθήνα, 20 Φεβρουαρίου 2004

Τις αναλυτικές θέσεις του ΠΑΣΟΚ για τη παιδεία παρουσίασε σήμερα το πρωί στις 11, ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, Γιώργος Α. Παπανδρέου.

Φίλες και φίλοι, αξιότιμοι συνάδελφοι, Πρυτάνεις,
Είναι για μένα ιδιαίτερη χαρά που βρίσκομαι ανάμεσα σε ανθρώπους της εκπαιδευτικής κοινότητας. Έχω συνδεθεί μ' εσάς. Με άλλους προσωπικά, αλλά με όλους σας ψυχικά. Ο λόγος που ζήτησα σήμερα να βρεθούμε είναι διπτός και σας ευχαριστώ για την τόσο θερμή ανταπόκρισή σας.

Πρώτα από όλα θα ήθελα να σας ενημερώσω τις σκέψεις μας για την επόμενη τετραετία στον χώρο της εκπαίδευσης. Το δεύτερο όμως, και πιστεύω πιο σημαντικό, είναι να σηματοδοτήσω τη σημασία της παιδείας. Θεωρώ ότι ο τομέας της παιδείας δεν αποτελεί απλώς μια προτεραιότητα των επόμενων κυβερνήσεων. Αποτελεί το πρώτο θέμα των επόμενων δεκαετιών.

Αποτελεί εγγύηση για την συμμετοχή μας, την ισότιμη συμμετοχή της Ελληνίδας και του Έλληνα, του ελληνισμού ολόκληρου σε έναν νέο κόσμο που έρχεται, μιας παγκόσμιας οικονομίας και κοινωνίας. Αποτελεί εγγύηση για την ευμάρειά μας, την ευημερία μας, τον πολιτισμό μας, την ισχυρή φωνή μας, την εμπέδωση μιας κοινωνίας ανθρωπιάς, αλληλεγγύης και συνεισφοράς. Αποτελεί τελικά εγγύηση για την ύπαρξή μας.

Η ενίσχυση αλλά ακόμα περισσότερο και η απελευθέρωση των πιο δημιουργικών μας δυνάμεων, της νεολαίας, της διάνοησης, των εργαζόμενων, αποτελεί προϋπόθεση για την αυριανή κοινωνία της γνώσης. Σ' αυτή την εποχή χρειάζεται να ενισχύσουμε τον ρόλο του Δημόσιου στην παιδεία.

Όμως ο ρόλος αυτός δεν μπορεί να ταυτισθεί, -όπως έχει γίνει στην χώρα μας,- με έναν γραφειοκρατικό κρατισμό. Έναν συγκεντρωτισμό που αποξενώνει την παιδεία από την ίδια την κοινωνία, την οικονομία, την γειτονιά, την περιφέρεια, το χωριό.

Έναν συγκεντρωτισμό που κάνει την έννοια της μάθησης ξένη ως προς την αντιμετώπιση της καθημερινής ζωής, της ζωής του πολίτη και κάνει πολλές φορές τον νέο μαθητή να αισθάνεται ότι μαραζώνει στα θρανία. Να σπαταλιέται ό,τι πιο πολύτιμο έχουμε στην χώρα μας, δηλαδή το ανθρώπινο δυναμικό.

Σε κάθε περίπτωση η πρόκλησή μας είναι να απελευθερώσουμε τις δυνάμεις του ελληνισμού από στενές γραφειοκρατικές λογικές ενώ παράλληλα να διαφυλάξουμε τις αρχές της ισότητας ευκαιριών για όλους, αλλά και της ενίσχυσης, της υποστήριξης των αδύναμων ώστε να συμμετέχουν και αυτοί ισότιμα στην κοινωνία μας.

Η παιδεία θα είναι η πρώτη μου φροντίδα ως Πρωθυπουργός της χώρας. Θα καλέσω ό,τι πιο δημιουργικό, ικανό, σκεπτόμενο, δυναμικό ανθρώπινο, έχει η χώρα μας αλλά και ο ελληνισμός για να συμβάλλουν σε αυτή την υπόθεση, σε αυτή την προτεραιότητα.

Σας ευχαριστώ που ήρθατε σήμερα, γιατί η πολιτική για την εκπαίδευση αντηχεί στο μέλλον. Επηρεάζει καθοριστικά το πρότυπο της κοινωνίας μας, την οικονομία μας.

Πρέπει να είμαστε τολμηροί σε όλους τους τομείς, αλλά ιδιαίτερα στην παιδεία, θα πρέπει να εργαστούμε εθνικά. Να συνθέτουμε και να εφαρμόζουμε μια πολιτική πνοής, που ενώνει όλες τις προοδευτικές δυνάμεις της κοινωνίας, που έχει τη στήριξη μιας ευρύτερης προοδευτικής πλειοψηφίας πέρα από κομματικές σκοπιμότητες.

Αυτή η θέση δεν αφορά μόνο την εκπαίδευση. Πιστεύω βαθιά πως υπάρχουν προοδευτικοί πολίτες ανάμεσα στους υποστηρικτές όλων των κομμάτων και πως ο μόνος τρόπος για να ανοίξουμε νέους δρόμους μετά το 2004 για ολόκληρη την κοινωνία είναι να εφαρμόσουμε πολιτικές, ιδιαίτερα σ' αυτά τα κρίσιμα ζητήματα όπως της παιδείας, που ενώνουν τους Έλληνες, που εκφράζουν αυθεντικά και τολμηρά το σύνολο των προοδευτικών δυνάμεων ανεξάρτητα από κόμματα.

Καλούμε λοιπόν στη μεγάλη δημοκρατική παράταξη του 2004 όλους τους προοδευτικούς πολίτες, που έχουν τις ικανότητες, την θέληση, τον ενθουσιασμό να φέρουν αυτή τη νέα εποχή στην πατρίδα. Εγγυώμαι ότι η φωνή τους θα ακουστεί, ότι θα εργαστούμε μαζί για τις τομές και τις αλλαγές, που θα έχουν εθνική και όχι κομματική σφραγίδα.

Αυτή η αναφορά είναι η κύρια προϋπόθεση για τη νέα εποχή. Χρειάζεται σήμερα η χώρα αυτή την πολιτική για να κατακτήσει το μέλλον και να κατοχυρώσει την ασφάλεια, την πρόοδο και την κοινωνική δικαιοσύνη μέσα στην Ευρώπη των «25»

Φίλες και φίλοι,

Ας δούμε κατ' αρχήν που βρισκόμαστε.

Τα τελευταία χρόνια έγινε ένα μεγάλο έργο στην εκπαίδευση.

- Χάρη σ' ένα μεγάλο πρόγραμμα σχολικής στέγης, δημιουργήσαμε εκατοντάδες νέα και πλήρως εξοπλισμένα σχολεία. Μειώσαμε τη διπλοβάρδια και πλέον το 80% των σχολείων της χώρας λειτουργούν το πρωί. Δημιουργήσαμε σύγχρονες υποδομές: νέα σχολικά κτίρια, εργαστήρια, γυμναστήρια, νέες τεχνολογίες που εισήχθησαν στις αίθουσες.

- Ανοίξαμε την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Φθάσαμε σε μια από τις καλύτερες αναλογίες διδασκόντων - διδασκομένων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.
- Ολοκληρώσαμε την επιμόρφωση 75.000 εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες.
- Χορηγήσαμε επιδόματα στους φοιτητές για την εξασφάλιση της κατοικίας τους.
- Δημιουργήσαμε 5.500 ολοήμερα σχολεία με 7.500 τμήματα για 300.000 μαθητές, καθώς και σχολεία δεύτερης ευκαιρίας.
- Δημιουργήσαμε το θεσμό της Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης και της Ενισχυτικής Διδασκαλίας για 150.000 μαθητές γυμνασίων και λυκείων.
- Πετυχαίνουμε τους στόχους της Λισσαβόνας για την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών και των υπολογιστών στην εκπαίδευση.
- Αναπτύξαμε τις μεταπτυχιακές σπουδές
- Διαμορφώσαμε τις συνθήκες για διεθνείς συνεργασίες.
- Ιδρύσαμε το Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Έγιναν βέβαια και λάθη, τα οποία διορθώνουμε με τόλμη στη νέα τετραετία με την αλλαγή των συγκεντρωτικών δομών που συγκροτούν το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Τώρα ωρίμασαν οι συνθήκες, για να κάνουμε τομές και αλλαγές.

Αντίθετα, η Νέα Δημοκρατία θέλει να διαιωνίσει το ίδιο συγκεντρωτικό πρότυπο. Η Νέα Δημοκρατία σχεδιάζει να καταργήσει τα ΤΕΕ. Να καταργήσει το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας. Να επαναφέρει στο σύνολό τους τις δομές και τις επιλογές του '90 – '93, όπως ρητά δεσμεύεται στο πρόγραμμά της.

Εμείς φεύγουμε οριστικά από το χτες. Αλλάζουμε την εκπαίδευση στο σύνολό της. Στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση κάνουμε το σχολείο δημιουργικό για τους μαθητές και το αποσυνδέουμε από την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Το σχολικό σύστημα αποκεντρώνεται:

- Μεταφέρουμε σε τοπικό επίπεδο τη λήψη των αποφάσεων, που αφορούν τα σχολεία. Καθιερώνουμε την ουσιαστική συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών στην λειτουργία τους. Τα προγράμματα σπουδών δεν θα καταρτίζονται πλέον αποκλειστικά από την κεντρική διοίκηση, αλλά, όπως συμβαίνει σχεδόν σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, θα υπάρχουν μαθήματα επιλογής -θέλουμε την επιλογή για το νέο- που θα καθορίζονται με συμμετοχή κάθε σχολείου και με βάση τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και με βάση τις ανάγκες και των ίδιων των μαθητών. Κάθε σχολική μονάδα θα μπορεί να επιλέγει τα σχολικά βιβλία που θα χρησιμοποιήσει, ανάμεσα σε πολλά εγκεκριμένα του ελεύθερου εμπορίου. Το κόστος δεν θα επιβαρύνει τους γονείς.
- Η μάθηση στα σχολεία γίνεται ουσιαστική και ελκυστική. Για τον σκοπό αυτό:
 - χρησιμοποιούνται σύγχρονες, συμμετοχικές εκπαιδευτικές μέθοδοι.
 - αξιοποιείται η νέα τεχνολογία και ολοκληρώνεται η προσπάθεια για την κάλυψη όλων των σχολείων με εξοπλισμό πληροφορικής.

- εξασφαλίζεται στα σχολεία το απαραίτητο εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό (π.χ. σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού, ψυχολόγοι - κ.ά.).
- Επεκτείνεται το υπάρχον δίκτυο των Σχολικών Βιβλιοθηκών ηλεκτρονικών και μη και εμπλουτίζεται με Κινητές Βιβλιοθήκες.

Αυτό το δίκτυο θα είναι πάρα πολύ σημαντικό, γιατί θα στηρίξει σε κάθε πόλη, κωμόπολη και γειτονιά την *δια βίου εκπαίδευση*. Θα στηρίξει το Ανοιχτό Πανεπιστήμιο, τις μονάδες μετα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τον πολιτισμό, το ολοήμερο σχολείο, την τοπική έρευνα και ιστορία.

Με το δίκτυο βιβλιοθηκών θα στηριχθεί και η κατάρτιση. Θα είναι, δηλαδή, μέρος ενός συστήματος υποστήριξης της κοινωνίας της γνώσης. Η εκπαιδευτική υποδομή θέλουμε να γίνει ένα ζωντανό κέντρο της γειτονιάς. Μάλιστα να ξαναφτιαχτεί η γειτονιά γύρω από το σχολείο την οποία έχουμε χάσει στις μεγάλες πόλεις.

- Παράλληλα, αναβαθμίζεται ουσιαστικά και ενισχύεται ο ρόλος των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων με σειρά μέτρων και πρωτοβουλιών στα πεδία της αρχικής επαγγελματικής τους κατάρτισης, της επιμόρφωσης και της επαγγελματικής τους ανάπτυξης. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών θα γίνεται σε αποκεντρωμένη βάση, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε σχολείου. Εγκαταλείπεται επίσης η πρακτική του αναλυτικού προγράμματος. Καθιερώνεται η διεθνής πρακτική της θέσπισης στόχων.
- Ο τρόπος υλοποίησης των στόχων είναι αρμοδιότητα της σχολικής μονάδας, του συλλόγου των διδασκόντων και του κάθε διδάσκοντος.
- Καλύπτουμε μέχρι το τέλος του 2008 το 100% των Δημοτικών Σχολείων με εξοπλισμό πληροφορικής για αξιοποίησή του στη διδακτική πράξη (σήμερα βρίσκεται στο 60%).
- Ως το 2006, 55.000 επιπλέον εκπαιδευτικοί θα εκπαιδευτούν στις νέες τεχνολογίες.
- Ολοκληρώνουμε το μεγάλο πρόγραμμα σχολικής στέγης ώστε μέχρι το τέλος του 2005, η διπλοβάρδια να εκλείψει και από τη Θεσσαλονίκη και από την Αθήνα. Σήμερα, σε όλη τη χώρα, πάνω από το 80% των σχολείων λειτουργούν το πρωί.
- Επενδύουμε 240 εκατομμύρια ευρώ για νέα σχολικά κτίρια την περίοδο 2004-2007.
- Εφαρμόζουμε την αξιολόγηση σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Πολλά χρόνια τώρα γίνεται συζήτηση για την αξιολόγηση και υπάρχουν πολλές φορές αντιδράσεις. Θα ήθελα να εξηγήσω ότι εμείς την αξιολόγηση την βλέπουμε σαν μια διαδικασία διαφάνειας του εκπαιδευτικού συστήματος προς την κοινωνία και όχι σαν μια γραφειοκρατική, διοικητική διαδικασία.

Αυτό είναι καθοριστικό στοιχείο για την ανοιχτή συμμετοχική κοινωνία, αυτή που οραματιζόμαστε. Ο πολίτης, που με τους φόρους του συντηρεί το εκπαιδευτικό σύστημα δικαιούται να ξέρει όλα τα στοιχεία που αφορούν το εκπαιδευτικό σύστημα και την απόδοση των μονάδων του. Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση πρέπει να έχει και την ουσιαστική συμμετοχή των αξιολογουμένων.

Οι εκπαιδευτικές μονάδες όλων των βαθμίδων θα ενημερώνουν την κοινωνία για την ποιότητα και την απόδοσή τους, ώστε να γνωρίζουμε που υπάρχουν αδυναμίες για να βοηθήσουμε.

Το εκπαιδευτικό σύστημα θα αξιολογηθεί και πάλι από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης -που είναι εξειδικευμένο σε αξιολογήσεις εκπαιδευτικών συστημάτων-, για την επισήμανση των αδυναμιών του σε σχέση με τις διεθνείς πρακτικές. Η αξιολόγηση αυτή θα επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Εισάγεται η αυτοαξιολόγηση και αξιολόγηση σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Δημοσιοποιούνται όλα τα στοιχεία που αφορούν την απόδοση των σχολείων και των Πανεπιστημίων. Αξιολογούνται όλα τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών από διεθνείς επιτροπές.

Και η Νέα Δημοκρατία προβλέπει στο πρόγραμμά της την αξιολόγηση. Προφανώς όμως με την λογική της διοικητικής διαδικασίας. Γι' αυτό άλλωστε λείπει από εκεί κάθε αναφορά στην αυτοαξιολόγηση.

- Προχωράμε στο σχεδιασμό και την υλοποίηση της λειτουργίας του Ολοήμερου Γυμνασίου ως σχολείου ελεύθερης επιλογής. Ελπίδα μας η δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των μαθητών με προαιρετικά προγράμματα ελεύθερης επιλογής.
- Δημιουργούμε το Ανοιχτό Σχολείο. Μια νέα γενιά σχολείων, που εκτός από τις αίθουσες διδασκαλίας και τα εργαστήρια, θα διαθέτει επίσης πολυχώρους αθλητισμού και πολιτισμού, θέατρα, χώρους αναψυχής, internet café, μικρά βιβλιοπωλεία. Ακριβώς για να δημιουργηθεί το κύτταρο της γειτονιάς.

Γενικά, το σχολείο γίνεται χώρος δημιουργικής απόκτησης γνώσης. Σε μια εποχή που η γνώση εξελίσσεται ραγδαία το σύγχρονο σχολείο πρέπει να μαθαίνει στα παιδιά πώς να μαθαίνουν. Πώς να κατακτούν διαρκώς τη νέα γνώση.

Φίλες και φίλοι,

Τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα έχουν κάνει σημαντικά βήματα, αλλά η εξέλιξή τους εμποδίζεται από μια ασφυκτική γραφειοκρατία. Επιπλέον, μεγάλο μέρος της προσπάθειας των φοιτητών επικεντρώνεται στις εξετάσεις κι όχι στην ανάπτυξη κριτικής και συνθετικής σκέψης. Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα έχουν καθηγητές διακεκριμένους διεθνώς και πολλοί νέοι πτυχιούχοι διαπρέπουν στο εξωτερικό. Αυτό όμως, δεν εμφανίζεται στην λίστα των 100 πρώτων στην Ευρώπη, σύμφωνα με έρευνα που δημοσιεύτηκε πρόσφατα.

Τα προβλήματα αυτά απαιτούν ριζικές λύσεις. Για τον λόγο αυτό: Προχωράμε στην ανασύσταση των Ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Απελευθερώνουμε τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα από τα δεσμά της γραφειοκρατίας. Κάνουμε πράξη την ουσιαστική αυτοτέλειά τους.

- Κάθε ίδρυμα θα διαμορφώνει την δική του φυσιογνωμία, τους στόχους του, την στρατηγική του, τη δομή και τη λειτουργία του με βάση τον εσωτερικό κανονισμό του. Η μόνη εμπλοκή του κράτους στη λειτουργία του θα είναι η χρηματοδότηση συμφωνημένων προγραμμάτων και η διαπίστωση εκπλήρωσης των συμφωνιών. Στόχος μας είναι: Πτυχιούχοι να αποκτούν ουσιαστικά εφόδια και να είναι ανταγωνιστικοί στην ελληνική -αλλά και στη διεθνή- αγορά εργασίας.

Έτσι για παράδειγμα, το κάθε ίδρυμα θα μπορεί με εσωτερικές διαδικασίες όχι με την πολύπλοκη κεντρική διαδικασία που έχουμε σήμερα, να δημιουργεί νέα προγράμματα σπουδών ή νέα τμήματα. Να μεταβάλλει υφιστάμενα προγράμματα, να καθορίζει τις περιοχές που θα διαμορφώνει μεταπτυχιακά προγράμματα, να αλλάζει ή να εξελίσσονται τα πτυχία τα οποία δίνονται, να δημιουργεί παραρτήματα και να διαμορφώνει προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης. κ.λ.π. Αυτά όλα αξιολογούνται αλλά δεν θα είναι αντικείμενο μιας κεντρικής γραφειοκρατικής απόφασης.

Βοηθάμε παράλληλα τα ΑΕΙ να προσελκύσουν πόρους πέρα από την κρατική χρηματοδότηση. Γι' αυτό θα επιτρέψουμε την δυνατότητα δημιουργίας εδρών που θα φέρουν το όνομα του δωρητή- χρηματοδότη – ιδιώτη ή και δημόσιου φορέα.

- Ένα άλλο, μεγάλο θέμα είναι η προσέλκυση διακεκριμένων επιστημόνων του εξωτερικού στην Ελλάδα. Είναι κρίμα, επιστήμονες, που αγαπούν την πατρίδα τους και την τιμούν στο εξωτερικό, να μην μπορούν να προσφέρουν στους νέους μας.

Γνωρίζω ότι έχουν γίνει πολλές προσπάθειες στο παρελθόν, από όλες τις κυβερνήσεις, με πενιχρά όμως αποτελέσματα. Αυτό οφείλεται στο ότι πολλοί από αυτούς δεν είναι διατεθειμένοι να εγκαταλείψουν μια διεθνή καριέρα για να επιστέψουν μόνιμα στην Ελλάδα. Θα ήταν όμως διατεθειμένοι να επισκέπτονται τη χώρα και να συνεργάζονται με τα ελληνικά πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα. Γι' αυτό θα δοθούν κίνητρα στα ανώτατα ιδρύματα για να συνάπτουν συμφωνίες με καταξιωμένους έλληνες επιστήμονες του εξωτερικού για συνεργασία και διδασκαλία για ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα (π.χ. ένα εξάμηνο το έτος).

Με την απελευθέρωση των πανεπιστημίων από τους γραφειοκρατικούς περιορισμούς κάνουμε την Ελλάδα κέντρο εκπαίδευσης των Βαλκανίων και της Μεσογείου. Μπορεί να γίνει πραγματικά μια σημαντική βιομηχανία γνώσης για ολόκληρη την περιοχή.

Ας έλθουμε τώρα στο μεγάλο θέμα της πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, το πρόβλημα που απασχολεί κάθε ελληνική οικογένεια. Η ελληνική οικογένεια καταβάλλει πάρα πολλά χρήματα στην προσπάθεια για την κατάκτηση μιας θέσης σε Ανώτατα Ιδρύματα, παράλληλα βλέπει τα παιδιά της με πολύ άγχος να περνούν σχολικές χρονιές και χωρίς να έχουν καθόλου ελεύθερο χρόνο.

Δεσμεύομαι ότι το νέο σύστημα εισαγωγής θα απελευθερώνει τους νέους από το άγχος, θα περιορίζει τις εξετάσεις και θα απαλλάξει τις οικογένειες από την ανάγκη για πρόσθετη φροντιστηριακή βοήθεια.

Βέβαια ίσως σήμερα περιμένουν κάποιοι από εμένα να ανακοινώσω άμεσα μέτρα γι αυτό. Όσοι με γνωρίζουν από τις θητείες μου στο Υπουργείο Παιδείας ξέρουν ότι δε θα μπορούσα να το κάνω. Δεσμεύομαι ότι θα αλλάξουμε το υφιστάμενο πλαίσιο, αλλά η αλλαγή δε θα έρθει με μια ανακοίνωση, με μια «εντολή».

Η αλλαγή θα γίνει με διάλογο. Εγώ προσωπικά έχω καταθέσει συγκεκριμένες προτάσεις, μέσα στα πλαίσια και της αναθεώρησης του συντάγματος, οι οποίες οδηγούν πιστεύω στην απελευθέρωση των μαθητών από τους μηχανισμούς ενός καταπιεστικού εξεταστικού συστήματος.

Αυτές οι προτάσεις, μέσα πια στις νέες συνθήκες της σημερινής εποχής, θα τεθούν σε διάλογο με συμμετοχή ολόκληρης της κοινωνίας, των καθηγητών και των αρμόδιων φορέων. Αυτές οι μεγάλες αλλαγές απαιτούν τη συμμετοχή της κοινωνίας, διαφορετικά γίνονται «αυταρχικές εντολές», που ξεσηκώνουν και δημιουργούν αντιδράσεις, τελικά αποτυγχάνουν και απαξιώνονται.

Το πρότυπο διακυβέρνησης το οποίο στηρίζεται στις «εντολές» προς την κοινωνία ανήκει σε μια άλλη εποχή. Η νέα εποχή απαιτεί μεγάλες αλλαγές και γι' αυτό είναι η εποχή των μεγάλων συναινέσεων, που υπερβαίνουν τις στενές κομματικές γραμμές.

Άρα δεσμεύομαι ότι στις 8 Μαρτίου η νέα κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ ξεκινά έναν ευρύτερο κοινωνικό διάλογο για ένα σύγχρονο σύστημα εισαγωγής στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

Υπάρχουν συστήματα που εφαρμόζονται διεθνώς. Υπάρχουν πολύ ενδιαφέρουσες εξελίξεις που γίνονται στην Αγγλία και σε άλλες χώρες, αλλά δεν θα ήθελα αυτή τη στιγμή να μπω σε λεπτομέρειες ή να φέρω παραδείγματα. Νομίζω ότι θα μπορούσα απλώς να επαναλάβω ότι το νέο σύστημα εισαγωγής θα απελευθερώνει τους νέους απ' το άγχος, θα περιορίζει τις εξετάσεις και θα απαλλάξει τις οικογένειες από την ανάγκη για πρόσθετη φροντιστηριακή βοήθεια.

Θα φέρω ένα παράδειγμα που βοηθά σε μια πολύ μεγαλύτερη και πιο ελεύθερη επιλογή των μαθητών για τα δικά τους οράματα και που έχει επίσης θετικές επιπτώσεις στην πίεση για φροντιστηριακή ενίσχυση. Οι φοιτητές θα εισάγονται σε Σχολές και όχι σε Τμήματα. Σε μερικές περιπτώσεις θα μπορούν να εισάγονται στο ίδιο το Πανεπιστήμιο, ούτε καν στη Σχολή.

Αυτό θα μειώσει σε μεγάλο βαθμό το άγχος των παιδιών και την πίεση για φροντιστηριακή ενίσχυση. Δηλαδή τα παιδιά θα έχουν το δικαίωμα πολύ μεγαλύτερων επιλογών αφού έχουν μπει μέσα στο ίδιο το Πανεπιστήμιο,

μέσα στην ίδια τη Σχολή. Δε θα έχουν τον φόβο, δεν θα έχουν το άγχος για να μπουν σε ένα ειδικό Τμήμα. Θα έχουν το δικαίωμα να διαμορφώσουν και οι ίδιοι τελικά το τι είδους επάγγελμα, τι είδους στόχο θέλουν να βάλουν.

Τα ίδια τα ΑΕΙ θα έχουν αποφασιστικό λόγο στην επιλογή των φοιτητών τους. Επίσης, θα επιτρέπεται, μετά την εισαγωγή τους, η μετακίνησή τους μεταξύ διαφορετικών Τμημάτων, αλλά και μεταξύ διαφορετικών Ιδρυμάτων. Και είναι αυτό ένα παράδειγμα συμμετοχικής δημοκρατίας.

Στην συγκεκριμένη περίπτωση, ο πολίτης, ο νέος, ο καθηγητής αποκτούν ευρύτητα επιλογών. Συμμετέχει διαρκώς στην διαμόρφωση του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο δρα και αναπτύσσεται. Ο πολίτης διαμορφώνει τις δομές. Δεν είναι οι δομές που εγκλωβίζουν τους ανθρώπους. Αυτό είναι το μέλλον που θέλουμε.

- Θεσμοθετούμε με νομικό πλαίσιο την ίδρυση μη κρατικών, μη κερδοσκοπικών Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, βεβαίως μέσα στα πλαίσια του συντάγματός μας, με τη συμμετοχή φορέων όπως της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και άλλων δυνάμεων της οικονομίας. Τα μη κρατικά Ανώτατα Ιδρύματα θα υπόκεινται στο ίδιο σύστημα πιστοποίησης και αξιολόγησης με τα δημόσια Πανεπιστήμια.

Γενικά σε ένα τέτοιο νέο περιβάλλον το ΔΙΚΑΤΣΑ με τη σημερινή γραφειοκρατική και συγκεντρωτική δομή δεν έχει λόγο ύπαρξης, θα πρέπει να αλλάξει.

Φίλες και φίλοι,

Αυτές οι αλλαγές εξυπηρετούν επίσης τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την απασχόληση. Δεν μπορούμε σήμερα να ισχυριζόμαστε ότι το εκπαιδευτικό σύστημα υφίσταται μόνο για να προσφέρει εκπαίδευση. Μάλλον η εκπαίδευση είναι και η προϋπόθεση για την απασχόληση. Οι σύγχρονες ανάγκες απαιτούν η εκπαίδευση να οδηγεί σε απασχόληση και η απασχόληση να είναι σε διαρκή επαφή με το εκπαιδευτικό σύστημα.

Γι' αυτό, ενώνουμε τα υπουργεία Παιδείας και Εργασίας στους τομείς που αφορούν την απασχόληση και την κατάρτιση. Οι αντίπαλοί μας με κατηγορήσαν για παγκόσμια πρωτοτυπία. Αυτό δείχνει την επικίνδυνη άγνοια που έχουν για τη διεθνή πραγματικότητα.

Πίστευα ότι γνώριζαν ότι από το 1995 η Αγγλία προχώρησε στη συνένωση αυτή (Υπουργείο Παιδείας και Εργασίας που πρόσφατα μετονομάστηκε σε Υπουργείο Παιδείας και Δεξιότητων), αλλά παρόμοιες δομές έχουν υιοθετήσει πολλές άλλες χώρες όπως η Αυστραλία και ο Καναδάς.

Ποια είναι η λογική αυτής της δομής και ποια θα ήταν τα θετικά στοιχεία; Σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση συνδέει ιδιαίτερα την εκπαίδευση με την απασχόληση. Βέβαια πολλοί λένε «μα, μήπως η γενική παιδεία χάσει αν συνδεθεί πολύ με τον στόχο της απασχόλησης;» Πιστεύω ότι στη σημερινή κοινωνία της γνώσης, δεν υπάρχει αυτός ο φόβος.

Δεν υπάρχει αυτός ο φόβος διότι το είδος του επαγγέλματος, οι ίδιες οι ανάγκες της οικονομίας απαιτούν στο νέο άνθρωπο αλλά γενικότερα στον εργαζόμενο, να μπορεί να μαθαίνει, συνεχώς να μαθαίνει. Να μαθαίνει να προσαρμόζεται, να αλλάζει, να εξελίσσεται. Αυτό απαιτεί μια πολύ γερή βάση γενικής παιδείας.

Άρα ακόμα και η απόκτηση δεξιοτήτων δεν μπορεί να είναι χωρίς την γενική βάση, τη βάση της γενικής παιδείας. Όμως υπάρχουν υποδομές. Το Υπουργείο Παιδείας θα προσανατολιστεί σοβαρά και προς την επαγγελματική κατάρτιση και την αγορά εργασίας

Θα δημιουργήσουμε τις απαραίτητες βάσεις για την δια βίου κατάρτιση και εκπαίδευση. Παντού, δημιουργούνται γέφυρες μεταξύ επαγγελματικής κατάρτισης, επαγγελματικής εμπειρίας που είναι κι αυτή γνώση, σημαντική γνώση και της δια βίου εκπαίδευσης.

Αυτό γίνεται με συνδυασμό της πιστοποίησης των προσόντων και της παροχής υπηρεσιών που επιτρέπουν την συνεχή αναπροσαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων. Η σημερινή κατάσταση στην χώρα μας έχει βάλει τα δύο Υπουργεία να δημιουργούν παράλληλες δομές, πολλές φορές γίνονται οι δραστηριότητες και χωρίς την ουσιαστική συνεργασία. Υπάρχουν και σημαντικά προβλήματα σε ότι αφορά την πιστοποίηση όπου δύο φορείς θα πιστοποιούν διαφορετικά πράγματα.

Στην αντιμετώπιση της ανεργίας μέσω συστηματικών προγραμμάτων κατάρτισης και εκπαίδευσης: Αυτό θα συμβάλλει ιδιαίτερα αξιοποιώντας από κοινού τα κονδύλια του Δ' ΚΠΣ, όπου μπορούμε να εγγυηθούμε σε κάθε νέο που τελειώνει το Λύκειο ότι του παρέχουμε κάποιας μορφής μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που θα του επιτρέψει να διεκδικήσει μια θέση εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Θέλω εδώ να δεσμευτώ ότι στο Δ' ΚΠΣ πρώτο μέλημά μας θα είναι η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό, στην κοινωνία της γνώσης.

Προτείνω την καθιέρωση Κάρτας Κατάρτισης που θα δίνεται σε κάθε νέο που τελειώνει το Λύκειο. Ο κάθε νέος που τελειώνει το Λύκειο θα έχει Κάρτα Κατάρτισης. Με την κάρτα αυτή θα παρέχεται στον νέο η δυνατότητα να επιλέγει τον φορέα κατάρτισής του για τα επόμενα χρόνια, μέσα από την επιχορήγηση του Δημοσίου.

Τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ θα μπορούν να αναλάβουν σημαντικότατο μέρος αυτής της συνεχιζόμενης κατάρτισης, έχοντας τις καλύτερες υποδομές, προσφέροντας στους νέους αλλά και στους μεγαλύτερους σε ηλικία, εκπαίδευση και κατάρτιση ποιότητας, ενώ τα ίδια θα είχαν σημαντικούς πόρους επιπλέον για να ανανεώσουν την υποδομή τους και να έχουν επιπλέον έσοδα. Αυτό το μοντέλο έχει ακολουθήσει η Πορτογαλία.

Το Υπουργείο Παιδείας έχει μεγαλύτερη ικανότητα να πιστοποιεί με διαφάνεια και αξιοκρατικά κριτήρια, φορείς που θα αναλάβουν έργο εκπαιδευτικό ή και της κατάρτισης. Αυτό σε σχέση με τα μεγάλα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στο Υπουργείο Εργασίας. Τα ΑΕΙ και ΤΕΙ θα

προσανατολισθούν στην αγορά εργασίας εκ των πραγμάτων με μια τέτοια συγχώνευση και συνεργασία.

Ο παραγωγικός τομέας της οικονομίας μας θα έχει μεγαλύτερη συμμετοχή στην επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση στην χώρα μας. Συνεργασία της ΓΣΕΕ π.χ. με τον ΣΕΒ ή της ΠΑΣΕΓΕΣ επίσης. Μπορεί το Υπουργείο Παιδείας να αξιοποιήσει πολύ σημαντικούς θεσμούς του Υπουργείου Εργασίας όπως είναι η μαθητεία, ο ΟΑΕΔ, το κουπόνι, κλπ. Έτσι θα εκσυγχρονιστεί το εκπαιδευτικό μας σύστημα, θα εισαχθούν καινοτομίες και θα διασυνδεθεί με την παραγωγή.

Ξέρουμε επίσης ότι ο επαγγελματικός προσανατολισμός σήμερα στο Υπουργείο Παιδείας και Εργασίας δυστυχώς παραμένει αναχρονιστικός παρά την πολύ δουλειά που κάνουν πάρα πολλοί καθηγητές.

Το μεν Υπουργείο Παιδείας έχει μικρή σχέση με την αγορά εργασίας, το δε Υπουργείο Εργασίας μικρή σχέση με το εκπαιδευτικό σύστημα και άρα το υποκείμενο που πρέπει, στο οποίο πρέπει να προσανατολισθεί.

Έχουν και τα δύο Υπουργεία σοβαρά κονδύλια για την ανάπτυξη του επαγγελματικού προσανατολισμού. Άρα λοιπόν είναι βέβαιο ότι εδώ σπαταλώνται σημαντικά ποσά σε υποδομές που θα είναι παράλληλες (γραφεία σύνδεσης με την παραγωγή, γραφεία εύρεσης εργασίας, κλπ) χωρίς να προσφέρουν αυτήν την ποιότητα που χρειάζεται για τον άνεργο, το νέο μαθητή και τον φοιτητή που τα χρειάζεται.

Θα υπάρξει επίσης εξοικονόμηση πόρων από παράλληλες διοικητικές και υλικοτεχνικές δομές που έχουμε. ΙΕΚ, ΚΕΚ, ΟΑΕΔ, μαθητεία, ΤΕΕ, ΤΕΙ, κλπ. Ο συντονισμός αυτών των υπηρεσιών και η καλύτερη αξιοποίησή τους θα δημιουργήσει μια πολύ καλή υποδομή για την τεχνική επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση στη χώρα μας.

Παράλληλα, ενισχύουμε τη σχέση των δημοσίων Ερευνητικών Κέντρων με τα ΑΕΙ από τη μια πλευρά αλλά και με τις επιχειρήσεις από την άλλη. Η απαραίτητη στη σημερινή εποχή σύνδεση της γνώσης με την οικονομία επιβάλλει τη διαμόρφωση ενός νέου πλαισίου για τη σχέση των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων με το χώρο της παραγωγής. Οι φοιτητές δεν μπορούν να παραμένουν για μερικά χρόνια μακριά από το χώρο της παραγωγής και μετά να αφήνονται να βρουν μόνοι τους το δρόμο προς την απασχόληση.

Επίσης η έρευνα είναι ένας από τους σημαντικότερους δείκτες ανάπτυξης. Θα συνεχίσουμε την στήριξη της έρευνας, θα ενισχύσουμε την χρηματοδότησή της, θα ενθαρρύνουμε την ανάπτυξή της στις προπτυχιακές σπουδές γιατί μόνο έτσι θα ξεφύγουν οι προπτυχιακές σπουδές από την πρακτική της αποσθήθισης του ενός συγγράμματος.

Φίλες και φίλοι,

Τη νέα τετραετία ενισχύουμε και τη δια βίου εκπαίδευση, η οποία αποτελεί χρήσιμο επίπεδο, χρήσιμο μέγεθος για τη σύνδεση εκπαίδευσης και

απασχόλησης. Για τον λόγο αυτό η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δώσει μεγάλη έμφαση στον τομέα της δια βίου εκπαίδευσης. Στόχος μας μέχρι το 2010 είναι να εκπαιδεύεται τουλάχιστον το 10% των ενηλίκων.

Στα πλαίσια αυτά, το Ανοικτό Πανεπιστήμιο που αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματά μας, θα ενισχυθεί και θα αποτελέσει το επίκεντρο της δια βίου εκπαίδευσης. Παράλληλα, θα δραστηριοποιηθούν τα Ινστιτούτα δια βίου εκπαίδευσης για την διαρκή ενημέρωση των εργαζομένων στις νέες ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Θα πάρουμε μέτρα αποκέντρωσης που θα δημιουργήσουν ένα πλαίσιο μεγαλύτερης αυτοτέλειας και αποδοτικότερης λειτουργίας του εκπαιδευτικού μας συστήματος, των νηπιαγωγείων, των σχολείων, των ΙΕΚ, των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ.

Στο πλαίσιο της αποκέντρωσης θα αλλάξει δομή και το νέο Υπουργείο. Από κέντρο ενός απόλυτα γραφειοκρατικού συστήματος θα γίνει ένα επιτελικό όργανο με μεταφορά αρμοδιοτήτων εκεί που αυτές θα πρέπει να ανήκουν. Όπως όλες οι μονάδες του εκπαιδευτικού συστήματος. Έτσι και το Υπουργείο Παιδείας θα αξιολογηθεί από διεθνή οργανισμό.

Επιτρέψτε μου τέλος να μιλήσω για τρία σημαντικά επιμέρους ζητήματα.

- ✓ Πρώτον για την διαπολιτιστική εκπαίδευση. Σήμερα οι πολιτισμοί δε γνωρίζουν σύνορα. Η δε Ελλάδα από χώρα εξαγωγής μεταναστών έχει μετατραπεί σε χώρα υποδοχής, με αποτέλεσμα νέες πραγματικότητες να διαμορφώνονται στην κοινωνία.
 - Στο πλαίσιο της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης που αποτελεί βασικό άξονα της εκπαιδευτικής πολιτικής του ΠΑΣΟΚ, αναγνωρίζουμε την ισοτιμία του μορφωτικού και πολιτισμικού κεφαλαίου όλων των παιδιών, ανεξάρτητα από το κοινωνικό, το γλωσσικό ή το εθνικό του υπόβαθρο και δημιουργούμε τις προϋποθέσεις για ίσες ευκαιρίες με στόχο τη δυναμική ένταξη όλων τους στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι.
 - Λέμε όχι στην γκετοποίηση και την περιθωριοποίηση. Ναι στην κοινωνική ένταξη, στον αλληλοσεβασμό και την ανοχή.
 - Συνεχίζουμε την πολιτική ενίσχυσης προγραμμάτων των Τάξεων Υποδοχής αλλά και των Φροντιστηριακών Τμημάτων και της Ενισχυτικής Διδασκαλίας.
 - Φροντίζουμε για τη διάχυση των αρχών της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης σε όλο το φάσμα της εκπαίδευσης γιατί δεν είναι ένα ξεχωριστό απλώς σχολείο, είναι μία αντίληψη εκπαίδευσης που θέλουμε να περάσουμε στο εκπαιδευτικό μας σύστημα. Το διαφορετικό δεν είναι φόβος, είναι ωραίο, είναι οξυγόνο, είναι αυτό που χρειάζεται η Δημοκρατία μας, η αναλυτική, η συνθετική, η κριτική, σκέψη μας
 - Παράγουμε συνεχώς νέο εκπαιδευτικό υλικό και εφαρμόζουμε ειδικά προγράμματα σε σχολεία περιοχών που το έχουν ανάγκη.

- ✓ Δεύτερο σημαντικό κεφάλαιο. Εκπαίδευση αποδήμων και Ελλήνων της διασποράς. Η διατήρηση της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς στις νέες γενιές του Ελληνισμού αλλά και η δικιά τους επαφή με μας. Το μπόλιασμα το δικό τους προς εμάς αποτελεί στρατηγικό στόχο.
 - Συνεχίζουμε τα προγράμματα επιμόρφωσης Ελλαδιτών και ομογενών εκπαιδευτικών και τα προγράμματα φιλοξενίας ομογενών μαθητών.
 - Στηρίζουμε – ενισχύουμε το Ινστιτούτο Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.
 - Ιδρύονται και λειτουργούν Κέντρα Διάδοσης της Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού υπό την εποπτεία του ΙΠΟΔΕ.
 - Αξιοποιούμε τη δορυφορική και ψηφιακή τεχνολογία για τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού.
 - Συνεχίζουμε και ενισχύουμε τα προγράμματα μορφωτικών ανταλλαγών και αποστολής Ελλαδιτών εκπαιδευτικών σε εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού.

- ✓ Τρίτο κεφάλαιο, ειδική αγωγή. Οφείλουμε να εφαρμόζουμε στην πράξη αυτό που όλα τα δημοκρατικά πολιτεύματα θέτουν ως προτεραιότητα στο Σύνταγμά τους, δηλαδή τα ίσα δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες για όλους τους πολίτες.

Τα παλαιότερα συναισθήματα ενοχής και η τάση για απόκρυψη και απομόνωση του «προβλήματος» της αναπηρίας έδωσαν τη θέση τους σήμερα -και αυτό επί δικών μας κυβερνήσεων, με δικό μας έργο, στη διεκδίκηση δικαιωμάτων μέσω της ανάπτυξης καλά σχεδιασμένων δομών και προγραμμάτων που αντιμετωπίζουν το θέμα σφαιρικά και ολοκληρωμένα. Η αναπηρία δε θα πρέπει να είναι εμπόδιο για ισότιμη συμμετοχή του νέου ανθρώπου αλλά και γενικότερα του πολίτη μας στην κοινωνία. Προωθούμε λοιπόν:

- Επέκταση του θεσμού του ολοήμερου σχολείου και στα Ειδικά Σχολεία όλων των βαθμίδων. Σταδιακή μετατροπή όλων των Ειδικών Σχολείων σε Ολοήμερα.
- Τα Ειδικά Σχολεία θα ενισχυθούν ώστε να μπορούν να προσφέρουν και υπηρεσίες ως κέντρα εκπαίδευσης και πληροφόρησης του προσωπικού όλων των σχολείων της περιφέρειας.
- Επειδή υπάρχουν ενήλικες με αναπηρίες που έχουν στερηθεί ακόμη και τα πρώτα στάδια βασικής εκπαίδευσης θα υπάρξει συντονισμένη προσπάθεια υπό την ευθύνη των ΚΔΑΥ, των Ειδικών Εργαστηρίων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και των Ειδικών Σχολείων να διδαχθούν ανάγνωση, γραφή, αριθμητική, βασικές δεξιότητες και στην τεχνολογία.
- Θεσμοθετούνται ειδικοί κύκλοι μαθημάτων που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις συνθήκες διαφορετικών ομάδων ενηλίκων ατόμων με αναπηρίες.
- Στα πλαίσια του εθνικού σχεδιασμού «εκπαίδευση για όλους» επιδιώκεται η ένταξη νέων και ενηλίκων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στη δευτεροβάθμια αλλά και τη μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση καθώς και σε προγράμματα κατάρτισης.

- Θεσμοθετούνται ειδικά προγράμματα υποστήριξης για την εισαγωγή νέων με αναπηρίες στην επαγγελματική και στην ανώτατη εκπαίδευση.
- Οι ενέργειες αυτές θα στηρίζονται από ομάδες συμβούλων επαγγελματικής καθοδήγησης και εξειδικευμένα γραφεία ευρέσεως εργασίας.
- Υιοθετούνται και στηρίζονται περισσότερο ευέλικτα προγράμματα που θα συμβάλουν τόσο στην εκπαιδευτική επιτυχία όσο και στην ένταξη. Η εκπαίδευση που στηρίζεται στην αρχή της ισοτιμίας είναι το καταλληλότερο μέσο για να αναπτυχθεί η αλληλεγγύη μεταξύ των πολιτών μας.

Φίλες και φίλοι, γι' αυτούς όλους τους φιλόδοξους στόχους πρέπει να διασφαλίσουμε βεβαίως και τους πόρους. Εμείς με τα πρόγραμμά μας δεσμευόμαστε να διασφαλίζουμε τουλάχιστον το 5% του ΑΕΠ για την παιδεία μέχρι το 2008. Σε αυτά τα πλαίσια αναπροσαρμόζονται σημαντικά και οι αμοιβές των εκπαιδευτικών.

Θα θυμούνται οι εκπαιδευτικοί ότι ξεκίνησα την πρώτη μου θητεία στο Υπουργείο Παιδείας, όχι στο υπουργείο αλλά επισκέπτοντας τα γραφεία της ΟΛΜΕ τότε, όπου είχαμε μια μεγάλη διαπραγμάτευση. Θα θυμάται και ο Κώστας ο Πρόεδρος αυτή τη στιγμή. Χρησιμοποιώ βεβαίως τη λέξη «τουλάχιστον 5%» διότι προσδοκώ στην αξιοποίηση του μερίσματος ειρήνης. Μείρισμα ειρήνης από το αποτέλεσμα της δικαίωσης της εξωτερικής μας πολιτικής. Όπως ξέρετε αμέσως μετά τις εκλογές θα αναλάβω μια ουσιαστική συζήτηση με την γείτονα χώρα την Τουρκία για την αμοιβαία μείωση των αμυντικών εξοπλισμών και δαπανών ώστε το μείρισμα ακριβώς αυτής της ειρήνης να επενδυθεί σε χώρους της παιδείας.

Ενεργοποιείται το κεφάλαιο εθνικής παιδείας που προώθησε ο Ανδρέας Παπανδρέου για τη χρηματοδότηση καινοτομιών, δραστηριοτήτων και αναγκών που δεν έχουν προβλεφθεί στον προϋπολογισμό και που θα υποστηρίζει την αυτοτέλεια των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ

- Θα αυξήσουμε σημαντικά τις υποτροφίες και τα επιδοτούμενα δάνεια. Τα τελευταία δύο χρόνια, 550 μεταπτυχιακοί φοιτητές πήραν επιδοτούμενα δάνεια με βάση την πρωτοποριακή ρύθμιση που έγινε το 1996.

Όλα αυτά βεβαίως δεν θα πρέπει να μας τυφλώνουν στο πρόβλημα της οικογένειας που σήμερα δαπανά τεράστια ποσά για την παιδεία. Εάν θέλουμε πράγματι δωρεάν παιδεία, θα πρέπει να κάνουμε κάθε τι ώστε ο γονιός να μπορεί να βλέπει το παιδί του να σπουδάζει, χωρίς να λυγίζει κάτω από το οικονομικό βάρος.

Άρα τα όποια μέτρα παίρνουμε, έχουν ακριβώς στόχο ώστε να επαναφέρουμε τα πλαίσια της μεγάλης τότε απόφαση του Γεωργίου Παπανδρέου, ακριβώς αυτή την έννοια της δωρεάν παιδείας στη χώρα μας.

Όπως ανέφερα και πριν βάση της πολιτικής μας θα είναι ο διάλογος και η συναίνεση. Γι' αυτό τον σκοπό θα επαναλειτουργήσει το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας ως ανεξάρτητη διοικητική Αρχή για συγκροτημένο διάλογο και στόχο τη δημιουργία συναντίληψης στα εκπαιδευτικά θέματα. Για την ενίσχυση του ρόλου του και της ανεξαρτησίας του το ΕΣΥΠ θα υπάγεται απ' ευθείας στη Βουλή. Θα επαναλειτουργήσει η Διακομματική Επιτροπή για την παιδεία.

Έχουμε αποδείξει ότι θέλουμε το διάλογο. Θέλουμε το διάλογο γιατί θέλουμε να διαμορφώσουμε εθνική στρατηγική για την παιδεία. Θεσμοθετήσαμε τη Διακομματική Επιτροπή για την παιδεία και το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας. Καθιερώσαμε για πρώτη φορά για όργανα παιδείας την αρχή ότι: Οι πρόεδροι εκπαιδευτικών οργάνων εγκρίνονται από την Βουλή.

Και η Νέα Δημοκρατία ισχυρίζεται ότι επιδιώκει το διάλογο. Και εύχομαι ειλικρινά να το εννοεί. Γιατί θα την καλέσουμε εμείς ως Κυβέρνηση σε διάλογο, όπως και όλα τα άλλα Κόμματα και τους κοινωνικούς φορείς. Δυστυχώς, στο πρόγραμμα τους η λέξη διάλογος δεν αναφέρεται ούτε μια φορά! Και τις δύο φορές που τους καλέσαμε σε διάλογο στη Διακομματική Επιτροπή παιδείας, το 89 και το 96, αρνήθηκαν να προσέλθουν.

Φίλες και φίλοι,

Η παιδεία είναι η πρώτη προτεραιότητα για τη δημοκρατία της συμμετοχής. Παιδεία σημαίνει καλλιέργεια του πνεύματος, της αναλυτικής αλλά και της συνθετικής σκέψης, της ατομικής αλλά και συλλογικής ευθύνης. Σημαίνει διαμόρφωση ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων και δημοκρατικών πολιτών.

Εμείς, διαμορφώνουμε ένα σύστημα παιδείας ευέλικτο, ανοικτό και ελκυστικό για όλους, παιδιά, νέους και ενήλικους που συνδέεται άμεσα με την απασχόληση, αλλά και με την ίδια τη ζωή, τον καθημερινό μας πολιτισμό.

Εμείς, θα δουλέψουμε εθνικά. Θα κατοχυρώσουμε όσα κατακτήσαμε για να χτίσουμε πάνω σ' αυτά μια νέα Ελλάδα με μια νέα και καινοτόμα πολιτική, όλα όσα κατακτήσαμε με τις Κυβερνήσεις και του Ανδρέα Παπανδρέου και του Κώστα Σημίτη. Θα δουλέψουμε με μια νέα πολιτική, που υπερβαίνει τις διαχωριστικές γραμμές και κινητοποιεί την προοδευτική πλειοψηφία της ελληνικής κοινωνίας.

Κλείνοντας θέλω να σας πω ότι όταν έφυγα από το Υπουργείο Παιδείας και πήγα στο Υπουργείο Εξωτερικών κουβαλούσα μαζί μου πάντα το Υπουργείο Παιδείας τις αναμνήσεις και την αγωνία για την παιδεία στη χώρα μας. Γυρίζοντας όλες τις γωνιές του κόσμου μπορούσα να συγκρίνω, να γνωρίζω, ν' ακούω και για τα θέματα της παιδείας.

Γυρίζοντας ανά τον κόσμο έχω πεισθεί ότι αν μακροπρόθεσμα θέλουμε μια Ελλάδα ισχυρή με τον Έλληνα πολίτη ισότιμο στον κόσμο, τότε η προτεραιότητά μας δεν μπορεί να είναι άλλη από τη παιδεία, την επένδυση στον άνθρωπο, την επένδυση στη γνώση. Αποτελεί την καλύτερη ασπίδα, αλλά και την προετοιμασία, τον καλύτερο εξοπλισμό για ν' αντιμετωπίσουμε ένα κόσμο που αλλάζει ραγδαία, μια τεχνολογία που φέρνει συνεχώς επαναστάσεις, μια επικοινωνία που μας φέρνει συνεχώς και νέες ιδέες,

κοντύτερα ο ένας στον άλλον και μας προκαλεί ν' αναλύσουμε, να κρίνουμε, ν' αξιολογήσουμε, να συνθέσουμε αλλά και να δημιουργήσουμε.

- Έχουμε κάνει πολλά για τις υποδομές στη παιδεία. Τώρα πρέπει ν' αλλάξουμε την αντίληψη για την παιδεία.
- Η παιδεία πρέπει να γίνει δεύτερη φύση, καθημερινή μας πράξη για όλους μας.
- Η παιδεία πρέπει να συνοδεύει την κάθε αλλαγή του κάθε νομοθέτη μας, την κάθε εξέλιξη.
- Η παιδεία δεν μπορεί να είναι μόνο το παραδοσιακό σχολείο. Το σχολείο πρέπει ν' αλλάξει: Από κέντρο μεταφοράς πληροφορίας πρέπει να γίνει κέντρο δημιουργίας, ένας βιότοπος ιδεών.
- Η παιδεία θα είναι αυτή που θα αναβαθμίσει τις κοινωνικές μας υπηρεσίες.
- Η παιδεία θα είναι αυτή που θα ανοίξει δυνατότητες στη νέα αγροτική οικονομία, θα κάνει το ελληνικό προϊόν, προϊόν ποιότητας και όχι ποσότητας.
- Η παιδεία θα είναι αυτή που θα στηρίξει τη νέα αυτοδιοίκηση και την ριζική αποκέντρωση, που θ' αναβαθμίσει την ικανότητα και των νομοθετών και των βουλευτών στη Βουλή, αλλά και των υπουργών μας στην Κυβέρνηση. Γιατί όχι η δια βίου εκπαίδευση να μην ισχύει και για τους πολιτικούς; Γιατί να μην εκπαιδεύονται κι αυτοί; Δεν το λέω αστεία. Σε πάρα πολλά Κοινοβούλια υπάρχουν σημαντικές ρυθμίσεις -ξέρω ότι και ο Πρόεδρός μας εδώ είχε κάνει και αυτός προσπάθειες- για να υπάρχουν εκπαιδευτικές άδειες για τους βουλευτές. Για να μπορούν να έχουν πολύ ουσιαστικότερη προσφορά στο εθνικό τους Κοινοβούλιο.
- Η παιδεία θα είναι αυτή που θα εντάξει ομαλά το μετανάστη στην κοινωνία μας.
- Η παιδεία θα είναι αυτή που θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεών μας.
- Η παιδεία θα είναι αυτή που θα φέρει τον ξένο επιχειρηματία να επενδύσει στον Έλληνα εργαζόμενο.
- Η παιδεία θα είναι αυτή που θα αλλάξει την ποιότητα των τουριστικών μας υπηρεσιών.
- Η παιδεία θα είναι αυτή που θα εξασφαλίσει την εργασία του νέου.
- Η παιδεία θα είναι αυτή που θα απελευθερώσει δημιουργικές δυνάμεις, θα αναδείξει τον πολιτισμό μας, θα επιτρέψει τον πολιτισμό μας να συμμετέχει σ' αυτό το παγκόσμιο χωριό πολιτισμού και μέσων επικοινωνίας. Θα αναβαθμίσει το περιβάλλον μας, την αισθητική μας.
- Η παιδεία θα είναι αυτή που θα αναβαθμίσει τις δημόσιες υπηρεσίες και θα δημιουργήσει ένα νέο ήθος στη δημόσια ζωή, μια νέα σχέση πολίτη-κράτους.

Για τον λόγο αυτό θα επενδύσουμε στην παιδεία. Θα επενδύσουμε το μέρισμα ειρήνης. Θα επενδύσουμε, ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους. Θα αφιερώσουμε νέο τηλεοπτικό κανάλι στους ανθρώπους του πολιτισμού και της εκπαίδευσης.

Καλώ τους εκπαιδευτικούς να συμμετάσχουν ενεργά στην επανάσταση αυτή στον χώρο της παιδείας. Θα παίξουν κρίσιμο και ιστορικό ρόλο. Θα επενδύσουμε στον εκπαιδευτικό. Αλλά τους καλώ και αυτούς να είναι έτοιμοι να ξεπεράσουν τον εαυτό τους. Να ξεφύγουν από αγκυλώσεις, δογματισμούς και προκαταλήψεις. Να γίνουν φορείς αλλαγής στον χώρο της παιδείας.

Καλώ τους Έλληνες της διασποράς να συμμετάσχουν στην προσπάθεια αυτή κάνοντας την Ελλάδα κέντρο εκπαίδευσης για την ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων, της Μέσης Ανατολής και της Μαύρης Θάλασσας. Καλώ όλους τους συμπολίτες μας να κάνουμε την επόμενη τετραετία, τετραετία της παιδείας και πολιτισμού.

Σε μια χρονιά που η Ελλάδα φιλοξενεί τους Ολυμπιακούς Αγώνες και προωθεί την ιδέα της Ολυμπιακής Εκεχειρίας, σε μια χρονιά που η Ελλάδα θα βρίσκεται στο επίκεντρο του κόσμου, η Ελλάδα θα είναι η Ελλάδα του πολιτισμού, της παιδείας, η Ελλάδα των αξιών, η Ελλάδα του ήθους.

Σας ευχαριστώ.